

NAUJIENOS

VISŲ LIETUVIŲ LAIKRAŠTIS UŽ TAUTOS LAISVĘ

THE LITHUANIAN DAILY NEWS

VOL. LXI

Library of Congress Gr.
Periodical Division,
Washington, D. C. 20540

Chicago, Ill. — Trečiadienis, Spalio-October 27, 1976 m.

NO. 252

PIKIETAVO DAINUOJANCIUS VERGUS

JUODŲJŲ VADAI ŽENEVOJE ATMETĖ KISINGERIO PLANUS

ŽENEVA. — Juodieji lyderiai susirinkę Ženevoje Rodezijos taikos reikalais, atmetė sekr. Kisingerio taikos planus, kuriuose buvo numatyta laike dviejų metų perleistį juodiesiems valdyti Rodeziją. Jie pareikalavo, kad Rodezijos baltųjų vyriausybė tuojau paleistų ir laisvę visus suimtus politinius kalinius, kurių kaikiurie turi būti atvežti į Ženevos derybas ir kad Britanija apmokėtų kelionę ir visas išlaidas juodųjų delegacijos. Be to, Anglijos vyriausybės kabineto nariai turi dalyvauti Ženevos derybose. Rodezijos delegacija turi būti įjungta ir britų delegacijos sąstata.

Visi ženklai rodo, kad Rodezijos ministeris pirmininkas, vadovaujantis Rodezijos delegacijai, nepriims juodųjų reikalavimų. Ministeris pirmininkas I. Smith pareiškė, kad perduodant juodiesiems valdymo galią, iki bus prieta prie tvarkos ir ramybės, baltieji pasilieka savo rankose kariuomenės ir policijos vadovybę. Tai reikalavimas, dėl kurio daugiausiai ginčijamasi ir kuris yra kliūtis Rodezijos taikai.

Pasak ministerio pirmininko Smith, baltieji atvyko į Ženevą taikos atstatyti ir užkirsti kelią Rusijos imperializmui, Afrikoje. Esą, Rodezijos baltųjų vyriausybė, jei bus reikalingas, gali metais kariauti su juodųjų teroristais ir išsilaikyti prieš pasaulio ekonominę boikotą. Taipgi ministeris pirmininkas pabrėžė, kad sekr. Kisingeris Rodezijai savo dviejų metų taikos plano neprimetęs.

Oficialios derybos Ženevoje turi prasidėti spalio 28, bet prieš tai juodųjų lyderiai jau tarėsi su Britanijos delegacijos pirmininku Ivor Richardu. Pasitarimai, esą, buvę naudingi.

Ar Jungtinės Tautos prieš laisvą spaudą

WASHINGTONAS. — Senato užsienio reikalų komiteto pranešimu, Kongresas parems Valtysbės departamentu pasipriešinimą UNESCO pasiūlytai rezoliucijai legalizuoti spaudos kontrolę. Tokie rezoliucija, pateikiama Šiomis dienomis Nairobi mieste. Kenijoje, vykstanti J. T. Švietimo Mokslo ir Kultūros Organizacijai (UNESCO) yra pasiūlyta Sovietų Rusijos ir kai kurių sovietų satelitų Rytų Europoje bei kelių "Trečiojo Pasaulio" valstybių.

Senatoriai savo pareiškime pastebė, kad tokia rezoliucija būtų panaudota kaip įrankis kontroliuoti valdžios opoziciją viduje ir užsienio cenzūrai spaudos pranešimus, kurie valdžiai nepatiktų; tokia akcija pagriautų pasitikejimą pažangą darantių valstybių pranešimais apie jų progresą ir kenktų ekonomiskam bei techniskam jų progresui.

Saulės užtemimas Australijoje

SYDNEY, Australija. — Apie 500 mokslininkų suvažiavo stebėti visuotinio saulės užtemimo, kuris žemės sausumoje buvo matomas paskutinį kartą šiame šimtmetyje. Mėnuo tarp saulės ir žemės praplaukė šeštadienį viršum Melbourne 3:34 val. popiet, valandą vėliau visa Viktorijos valstija tris minutes buvo visiškai tamsoje.

TRUMPAI IS VISUR

Pusiau paliaubos Libane

BEIRUTAS. Naminio karo paliaubos Libano sostinėje visą pirmadienį galiojo, bet krikščionių ofenzyva prieš palestiniečius Libano pietiniame gale veikė; jų armijos pranešime sakoma, kad jau 75 nuosimčiai pietinės srities išlaisvinta ir Tyre bei Nabatijeh miestai pasiekiami.

Maskvoje 30 žydų suimta

MASKVA. — Sovietų žydai praneša, kad policija suėmė apie 30 žydų, kurie dalyvavo praėjusią savaitę "sėdėjimo proteste", tuo būdu demonstruodami savo protestą prieš neleidimą emigruoti. Demonstruotojai gavo iš Jimmy Carterio telegramą, kuriu jis sakosi "su dideliu susirūpinimu" perskaitęs apie jų persekiojimą.

Izraelis nori atgal į UNESCO

NAIROBI. — Tvirtinama, kad Izraelis įteiks pareiškimą, kad būtų atgal priimtas į Jungtinių Tautų Švietimo, Mokslo ir Kultūros Organizaciją (UNESCO), kurios posėdžiai Nairobi, Kenija, prasidėjo praėjusią antradienį ir tęsis 5 ar 6 savaites. Jungtinės Valtysbės nebemoka į UNESCO savo kontribucijos, kai prieš dvejus metus JT į tą organizaciją Izraelio nepriėmė.

Chile atidarė duris pabėgėliams

SANTIAGO. — Čilės prezidento Augusto Pinochet karininkų valdžia pirmadienį paskelbė, kad pabėgėliai gali paduoti prašymus leidimui grįžti su sąlyga, kad prisieks nedalyvauti jokioje politinėje veikloje. Tūkstančiai kairiųjų buvo pabėgę, kai 1973 m. rugsėjo mėnesį generolas Pinochet nuvertė marksisto Salvadoro Allende valdžią.

Filipinai nori JAV bazių

MANILA. — JAV-bių ambasadorius William H. Sullivan pranešė, kad baigiamos derybos dėl naujos sutarties, kurią JAV-bių bazių suverenumas perleidiama Filipinų autoritetui ir naująją sutartimi Filipinai galės ginklus pirkti ne vien JAV-bėse.

ANGOLAI REIKALINGA PAGALBA

LISABONAS. — Princas Sadruddin Aga Kan, Jungtinių Tautų komisijonierius pabėgėlių reikalams, Lisabonos dienraščiui "O Dia", Portugalijoje, pasakė, kad Angolai reikia suteikti 33 mil. dol. ir 48 tūkstančiai tonų maisto. Esą, angoliečiai jau badauja ir miršta badu.

Krenta svoro vertė

LONDONAS. — Spalio 25 Britanijos pinigų vertė kritė net 7.5 centais ir už svarą tą dieną buvo mokama tik 1.57 dol. Tai didžiausias anglų pinigų vertės kritimas istorijoje.

Nepasitikejimas svaro prasiplėdė š. m. kovo mėnesyje, kai jo vertė peržengė į minuso pusę 1 dolerių ribą. Pačios Anglijos piliečiai pradeda nebesitikėti darbiečių partija ir jos vyriausybės gabumais išvesti Britaniją iš ekonominės krizės. Londonas išėmęs Sunday Times rašė, kad tarptautinis valiutų fondas — IMF ir jo didžiausias rėmėjas JAV laukia iki svoro vertės nukris dar daugiau, iki už jį bus mokama tik 1.50 dol., tuomet, esą, IMF suteiks Britanijai 3.9 milijonų dolerių paskolą svoro vertei paremti. Ši žinia įnešė dar didesnį samųs valiutų rinkoje, kas privertė nepasitikėti svaro ateitimi. Sunday Times rašė, svoro ir ekonomijos klausimais buvo net avaršomas Britanijos parlamente. Britanijos kancleris ir Amerikos izdo sekretorius puolė neigti Sunday Times žinias, bet tas reikalo nepataisė.

Pasak Sunday Times, IMF nori daugiau nuvertinti svarą, kad Anglijos prekybos užsienyje galėtų susirasti lengvai rinką ir tuo pataisyti krašto ekonomiką. Be to, laikraštis sako, IMF reikalauja suvaržyti paskolas, kreditą ir sumažinti pinigų kiekį apyvartoje.

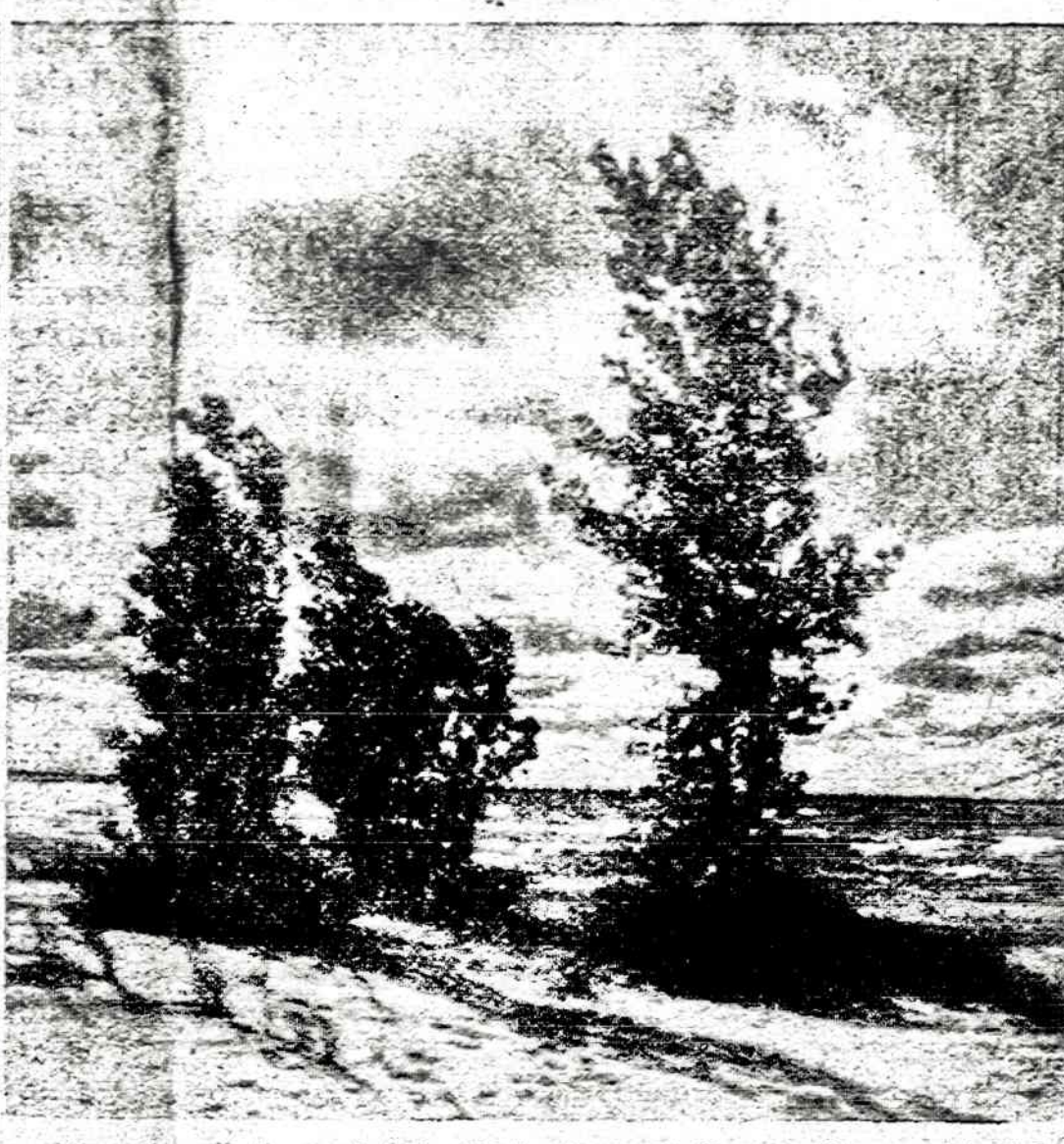
Azijatai papirkinėja JAV-bių senatorius?

WASHINGTONAS. — Pietinės Korėjos prezidento Park Chung Hee diriguojami agentai metų bėgyje kasmet išdalino nuo pusės iki pilno milijono dolerių kai kuriems JAV-bių kongresmanams ir kitokiems pareigūnams grynais pinigais, dovanomis ir rinkimų donacijomis, rašė Washington Post sekmadienio, spalio 24 dienos laidoje. Teisingumo departamentas, pasak tą laikraštį, apklausinėja mainais už legislatyvius patarnavimus dovanų gavėjus. Stambausios dovanos — kyšiai gauti tarpininkautojai Amerikos ryšių pardavime Korėjai.

Mao Cetungas rėmęs vyriausybės valymą

HONG KONGAS. — Trys svarbieji Pekino žurnalai spalio 25 aprašė svarbiausius naujos Kinijos vadovybės planus Kinijos viduje ir kad Mao Cetungas reikalavęs išvalyti radikalų elementą vadovybėje. Mao Cetungas turėjęs omenyje tuos keturius radikalus, kurie buvo suimti ir likviduoti.

Mao Cetungas įspėjęs, kad jo žmona Chiang Ching turi didelę ambicijas ir norinti valdyti Kiniją. Mao tai pasakė 1974 m. liepos ir gruodžio mėnesiais.

Amerikos rudens vaizdas. Paežerėje stovinčius medžius nuolat plaka vis stipresnės vėjos, o šaltas oras dažo medžių lapus. Jau šiandien daugelio medžių lapai nudaržyti gelsvai arba raudonai, o kiti laukia savo eilės. Tuo pačiu metu atspalinduoja ir lapo privirtinimas. Smarkesnis vėjas juos nuplėsia anksčiau, negu jie norėtų...

PIETŲ KOREJOS VALDŽIA PAPIRKINĖJO KONGRESMANUS

WASHINGTONAS. — Amerikos teisingumo departamentas uždėjo areštą Pietų Korėjos pasiuntinybės einamoms sąskaitoms Riggs banko Vašingtone. Paprastai visi pasiuntinybių tarnautojai turi neličiamybės teises ir jų negalima suimti, bet banko einamųjų sąskaita yra jau kitas reikalas. Amerikos vyriausio teismo sprendimu visos banko sąskaitos priklauso bankui, bet ne jų atidarusiems asmenims.

Amerikos teisingumo ministerija tyrinėja kaikiurių kongresmanų korupciją, kuriuos papirkinėjo P. Korėjos vyriausybė. Amerikos valstybės departamentas paprašė P. Korėjos vyriausybės, kad ji atšauktų kaikiurius pasiuntinybės tarnautojus, dirbančius šnipinėjimo bei seklių darbą, kurie buvo įsivėję į kongresmanų papirkimą.

Kongresmano žmona gavusi kyšį Buvęs kongresmanas ir dabartinis Luisianos gubernatorius Edwin W. Edwards pareiškė, kad jo žmona 1971 m. gavusi iš vieno P. Korėjos prekybininko 10,000 dolerių. Jis tai išskėlė viešumon, kai mokesčių inspekcija pradėjo tyrinėti jo šeimos pajamas bei išlaidas sąryšyje su P. Korėjos pasiuntinybės papirkinėjimais. Gubernatorius sakosi, jog jis apie 10-ties tūkst. dol. kyšį, duotą jo žmonai, nežinojęs iki 1974 m., bet tame jis nematęs nieko ypatingo.

Pasak The Washington Post dienraščio, P. Korėjos prekybininkų grupė tais laikais yra išdaliusi dovanomis bei kyšiais gal būt iki milijono dolerių. Jie norėjo "patepti" ir senatorių Edwards, bet jis jokių dovanų nepriėmęs. Korėjiečiai norėjo pirkti, matyti iš valdiškų sandėlių, esantį ryžių perteklių. Bet gub. Edwards pripažino, kad P. Korėjos prekybininkų grupės vadovas Park davęs jo dukteriai 50-ties dol. vertės deimantinį žiedą ir jo šeimai 500 dol. vertės stalą su Park parašu.

ROMA. — Vatikanas pranešė, kad nebus popiežiaus pabėgėlio, kurį kėlė.

Netikėtas potvynis penktadienio naktį

CHICAGA. — Vienam 36 colių skersmens vandens vamzdžiui penktadienio naktį sprogo, apie 5 milijonai galonų vandens aptvindė South Shore Drive ir 69 gatvę; apgadinti pastatai ir tiekimų įrenginiai, o apie 100 pėdų pločio duobė 69 gatvėje įgrūdama net 5 automobilius "prarijo". Iki sekmadienio vakaro South Shore Drive susisiekimas buvo atstatytas, automobiliai iš duobės iškelti ir gėriama vandens, elektros, natūralaus dujų tiekimas bei telefonų susisiekimas atstatytas, tik 69 gatvėje potvynio padarytus suardymus pilnai atstatyti truks dar kelerą dienų.

PREZ. FORDAS RAGINA PLĖSTI ATOMINĘ ENERGIJĄ

Prez. Fordas rinkimnėje kampanijoje Pacifiko šiaurės pakraščiais ragino išplėsti atominę energiją ir jos vartojimą. Esą 50-ties valstybių išplėstos atominės jėgainės ir lėktuvams taikomas triukšmo standartas sudarys galimybę naujiems darbams.

ARAFATAS KAIRE

Palestinos išlaisvinimo organizacijos vadovas pasirodė Egipte, kur jis dalyvaus visų arabų valstybių konferencijoje. Konferencija suaukta, norint užbaigti ilgą užtrukusį Libano civilinį karą.

MASKVOS AGENTAMS PATARĖ NENAUDOTI LIETUVIO VARDŲ

Po Ameriką važinėjantiems agentams
lietuviai patarė grįžti į Rusiją

Praeitą sekmadienį Chicagoje, nedidelio Midland viešbučio salėje sovietinio imperializmo draugai Chicagoje suruošė koncertą po Ameriką važinėjantiems menininkams. Menininkai atsiųsti pagal JAV ir Sovietų Sąjungos karo pabaigoje pasirašytą susitarimą apie "kultūrinį pasikeitimą", Amerikos muzikai ir dainininkai turi teisę nuvykti į Rusiją ir ten pagroti ar padainuoti rusams, o rusai turi teisę atvykti į Ameriką ir parodyti savo gabumus.

MacMillan prašo kalicijos

LONDONAS. — Britanijos ekonomija vis blogėja: jos svoro vertė vis krenta, infliacija bujoja, kainos kyla. Atrodo, kad Britanija šiandien yra prėjušio liepto galą ir rengiasi paskelbti bankrotą. Žinoma, to tikriausiai neįvyks, bet buvęs 1957-63 m. Britanijos ministeris pirmininkas MacMillan Anglijos TV programoje pareiškė, kad Didžiosios Britanijos ekonominė padėtis yra pavojingai sugriūti. Be to, pasak MacMillano, gali įvykti komunistų revoliucija Anglijoje.

Harold MacMillan kvietė anglus būti vieningais. Jis mano, kad nei valdančioji darbo partija, nei opozicinė konservatorių partija negali vienos sutvarkyti ekonominę ir vidaus suirutę. Būtinai, esą, reikia sudaryti abiejų partijų koalicinę vyriausybę.

Girtas vairuotojas užmušė 6 žmones

LENNIK, Belgija. — Girtas vairuotojas įvaravo savo automobilį į būrį žmonių, susirinkusių ką tik prieš tai įvykusios trafikio nelaimės vieta, šešis žmones užmušdamas ir 13 sužeisdamas. Nors policija rankų motais rodė, kad vairuotojas sulėtintų, bet girtasis nieko nepaisydamas visu greičiu smogė į ambulaną iš kiek anksčiau įvykusios trafikio nelaimės vietos vežusį į ligoninę sužeistuosius; nuo susitrenkimo į ambulaną atsokęs — į žmonių būrį per jį į ugniagesių motorą, kol sustojo atsimušęs į pastatą tuščią automobilį. Trys sužeistieji mirė ten pat vietoje, kiti trys mirė nuvežti į ligoninę. Vairuotojas, nesužeistas, nugabentas į daboklę.

Sreikas pristabdė Fordo biznį

DETROITAS. — Fordo auto gamybos įmonių administracija paskelbė, kad buvęs darbininkų 10-ties dienų streikas pristabdė Fordo markės automobilių pardavimą. Per tą streiko laiką buvo Fordo gamybos automobilių parduota 40,000 mažiau.

Priešingai, kitų automobilių gamintojų bendrovė parduoti mas padidėjęs 5-8 procentais.

"Kultūrinis pasikeitimas" turėtų vykti su rusais, bet sovietų valdžia siūnia į Ameriką ne rusus, bet sovietų valdžiai tarnauti pasijadėjusius lietuvius. Ši kartą po krašto važinėjo 20 specialiai parinktų rusiškų menininkų. Jie buvo nuvykę į Kaliforniją, dainavo Los Angeles mieste, o praėjusią savaitę atvyko į Chicago, kad galėtų čia suvėžti savo koncertą. Praėjusią savaitę bilietus laiškais, atsišaukimais ir telefonais pardavinėjo trys sovietinės politikos šalininkai, bet platesni Amerikos lietuvių sluoksniai apie šį ruošiamą koncertą nieko nežinojo. Agentai bandė praspaukti žinutes apie ruošiamą koncertą, bet Naujienos jų "pranešimų" nedėjo, nes nieko tikro apie ruošiamą koncertą nežinojo.

Grupė ciceriečių, patyrusi apie pavergtos Lietuvos operos solistės ir kanklininkų ruošiamą koncertą, ant greitųjų pasigatino plakatus ir išvyko pikietuoti. Pikietuotojų grupė buvo nedidelė, vos 11 žmonių, bet jie sukele didesnio susidomėjimo negu patys dainininkai. Į salę atvežtos dvi birbynininkės, pamaičiusios pikietuotojus, paklausė, kas čia yra ir ko tie žmonės nori. Joms buvo įdomu patirti, ką tie du vaikai darė, pikietuojantieji kartu su tėvais. Jos angliskai skaitėti nemokėjo ir plakatų nesuprato. Turinys joms buvo išverstas. Plakatai šitaip skambėjo:

— Sovietų agentai, grįžkite į Rusiją!
— Nenaudokite lietuvių dainininkų rusų propagandai!
— Šalin komunistinės dainos! Laisvės Lietuvai!
— Rusų propagandistai, grįžkite į Rusiją! Pasiimkite ir dainuojančius vergus! Nenaudokite lietuvių vardo!

Rengėjai pakvietė policiją, kad išvažiuotų pikietuotojus, trukdančius žmonėms laisvai įžengti į salę. Kai kurie turėjo apėiti šis blokus, kad nepastebėti įžengtų pro šonines duris. Buvo atvykęs policija. Kada jiems buvo išaiškinta, kas koncertą ruošia, kaip rusai, okupavę Lietuvą, verčia dainos vergus jiems dainuoti ir siūnia net į užsienius, tai policija leido jiems ir toliau pikietuoti. Bandyta policija užsiundyti antrą kartą, bet atvažiuojęs seržantas išklaušė pikietuotojų ir leido jiems toliau pikietuoti.

Vėsus
Saulė teka 7:14, leidžiamas 5:55

Mūsų SKAUTIJA

LEIDŽIA LIETUVIŲ SKAUTŲ SĄJUNGA
REDAGUOJA SKT. BALYS VOSYLIUS

Adresas: 7120 S. Rockwell St., Chicago, Ill. 60629

XIII METAI

NR. 29 (541)

C. Kiliulis ir dr. J. Gimbutas —

LIETUVIŠKOSIOS SKAUTYBĖS FONDO ENTUZIASTAI

Tik noritų, kad Fondo lėšas skirstytų ne Fondo valdyba, o Aukščiausioji Vadovybė

Praėjusį savaitgalį (spalio 23-24) Chicagoje įvyko vienas svarbiausių Liet. Skautų Sąjungos įvykių — LSS Tarybos akivaizdiniai svarstymai ir sprendimai. Tai pirmasis šios kadencijos Tarybos akivaizdinis suskrydis, svarstęs sąjungos įsijungimą (ar neįsijungimą) naujai formuojamą Amerikos etninį skautų sambūrį, lietuvių skautų sąjungoje 1978 m. įvyksiančios šeštosios Taut. Stovyklos reikšmę, likutaves neseniai įkurtojo Liet. Skautybės Fondo temomis.

Smulkią Liet. Skautybės Fondo lėšų paskirstymo Tarybos posėdį iš pradžių — praėjusį penktelį — chikagiečiams patikėjo Kiliulis specialiai iš Bostono atvykęs.

Kiliulis (fondo p. k. J. Gimbutas valdybos narys).

Kiliulis chikagiečiai negausiu būreliu patyrė, jog LSS Fondas šiuo metu jau yra sutelkęs art. 50 tūkst. dolerių. Fondas turi 450 egz. "Lietuviškos Skautybės" knygos, kurių 100 latinus, fondo pagrindinis katalikas siektų art. 25 tūkst. dolerių. Šios sumos bankininkai jau jau galėtų kasmet dėti į lietuvių skautiškąjį jaunimo ugdymo darbams.

Pirmininko teigimu, keletas tokių fondo taikinių būtų: vadovų lavinimas, lėšos spausdinimams, lietuvių skautų atstovavimas kitur (kelionių lėšos). Kiti fondo reikiniai darbai: talka liet. skautybės istorijos knygos taisyti, užuominos skautiškam muziejui steigti ir pan.

Dr. J. Gimbutas plačiau nusiėmė fondus, jų pobūdį ir tikslus aplamai: kaip fondus kuria ir jais operuoja įvairios amerikiečių organizacijos, kaip realizuojami ilgamečių tikslų užmojai etc. Praėjusio taip pat smulkiu pasiskirstyta mūsiškio fondo nuostatai, galimos jų variacijos, pareidauti kai kurių keitimų. Vienas jų būtų, kad atitinkami paragrafai nusakytos fondo valdybos pareigos siūlyti Pirminijai, kaip gautieji metiniai nuo-

šimčiai turėtų būti išleidžiami, neturėtų būti valdybos darbas. Tai atlikti privaleto šakų (skautų, skaudų, akad.) vadovų, kurios geriausiai žino, kokių ir kiek lėšų reikalinga jų veiklai tęsti ar plėsti. Tad, šakos privaleto prašyti bei siūlyti lėšų skirstymą.

Bendro pokalbio metu iškelta įvairių klausimų, duota fondo lėšoms teikti su- gestijų ir t. t.

Vienas klausytojų pasigedo, kad fondo taisyklės neturi baidomojo nuostato: kas atsitiktų fondo likvidacijos atveju? Suprantama, fondas yra neatskiriama sąjungos dalis; jo vienokia ar kitokia likvidacija eitų numatyta tvarka; būtų tikslu, kad baigiamasis fondo taisyklių paragrafas tai išryškintų.

Koresp.

KELIONĖ I MIRTĮ

35 metai be plk. Juozo Šarauskio

Apie paskutinio nepriklausomos Lietuvos Vyriausiojo Skautininko tragišką likimą

1941.VI.22 dienos naktį nuo vokiečių besitraukiant rusų kariuomenei, MVD-GB sykiu su daug 120 Kauno kalėjimo Nr. 1 kalinių pasiėmė ir V. S. J. Šarauską.

Vienur Kauno miesto autobusais, kitur sunkvežimiais, dar kitur "žalių rūtelė" kalinius nu-cabeno į Minsko kalėjimą. Čia susikaityta iki 83. Mirtininkus atskyrė.

Iš Minsko Červenės link varė pėsčia jau nemažiau 3000 kalinių. Jų tarpe buvo ir J. Šarauskas. Sargybos viršininkas įsakė palidovams: — Kas sustos, iš rikiės išeis, šauk be įspėjimo. Bėgte pirmyn, marš!

Kalėjimas tarsi J. Šarauskas

nepakeitė. Kaip visada judrus, kalbus. Neturėjo jam visokių sumanymų. Jis ėmė tvarkyti pagalbą: kas buvo basas, tam jis surado kaliošus, kam buvo sunku eiti, ieškojo stipresnio, kad padėtų. Jis teiravosi nuomonės apie varomųjų likimą. Tarėsi apie galimumą pabėgti.

Varomųjų lietuvių tarpe jis tuo pačiu metu buvo su visais. Poilsio metu, kai buvo išmesta miniai pusė maisto duonos su visais maistu ir, kai minios skruzdelyne vienas stiprus tik į eiseną įjungtas vyras atsisėdė, kiek pačiam delne galėjo suspausti, J. Šarauskas tą duoną nusavino, sakymas: "Duosime pasilpu-siems pasistiprinti".

Prieš vakarą, 40 kilometrų tą dieną kelionės privargintas, atrodė sukritęs, bet vis stengėsi nuotakiu nenuostoti. Kai saulei leidžiantis, už dviejų kilometrų matėsi prie kelio miškelis, J. Šarauskas, prie daug ko priedamas, paslėptingai kalbėjo: Matai miškelį, ten mūsų nakvynės vieta, Matai miškėlio pakraščiais įdėjęs raiti, važinėja tankiai, išstatyti kulkosvaidžiai. Čia mus naikins. Bėkime naktį. Visi jį, kaip susitarę, atkalbinėjo. Perdaug savos sargybos, o dar mišką apstojusių būriai.

Miške susodino po 12 ratu ir žadėjo vakariene. Bet vietoj vakarienės — "gulk!". Šaltoka naktis. Drėgnas miškas. Trys dienos be valgio. Dulkėtas kelias. Karšta diena. 40 kilometrų kelionės nuovargis vis raginant "pasitempti".

Dar neušo, kai mus prikelė. Šarauskui saugoti skirtas vyras ėmė sakyti, kad Šarauskas sustingęs — jokių gyvybės ženklų, ir gydytojas (iš Kauno) pasakė, kad nieko nebeapadarysi — nebeatgaivinsi.

Buvo imtasi trinti, purtinti ir pagaliau jis buvo priverstas atsipeikėti.

Tą rytą, prieš išvarant, kas 20 žmonių gavo po 2 kilogramu duonos. Laiminga diena — 100 gramų duonos dienai!

Šios dienos kelionė buvo sunkesnė. Daugiau paliegiusių. Daugiau šaudomų. Daugiau kuonė nešė nesamų. Ketvirta diena nevalgius ir negėrus. Jau reikėjo ir J. Šarauskas akylai sekti. Buvo matyti, kad vienas paliktas suknitūty vietoj.

Tačiau vis tiksliai sugebėjo vakar nusavintos duonos vienam savo pažįstamų pupos didumo trupinėlių žiupsnelį įduoti, — "pasistiprink, seniausias mūsų esi". Tat, vis dar apie kitus galvojo.

Kaip ten bebūtų buvę taip, bet pasisekė jį gyvą pristatyti į Červenės kalėjimo kiemą. Tokių, kaip Šarauskas, buvo daug. Tačiau ir sargybiniai buvo nuolaidesni, daug kur nudodavo nematą. Aršesnieji turėjo pakankamai darbo, nes kas minutę buvo girdimi 2-3 šūviai į žmones.

Ir lietuvių tą dieną krito 5 vyrai.

Kalėjimo kieme J. Šarauskas, gavęs atsigerti vandens, apsi-prausęs, nuo dulkių prakasęs akis, ėmė galvoti apie tolimesnę kelionę. Gavęs po žiupsnelį druskos ir cukraus, supylė į buteliukus (čia pat šiukšlėse rastus), išstipdė vandenį — pastiprinti paliegiusiems, po lašelių ant liežuviu palašinus.

Pakako gražios saulutės gailios šilumos ant smėlio susodin-tiems. Buvo džiaugtasi vokiečių lektuvų švitinčiais šoviniais. Kiek lakių minčių, kiek gražių vilčių tie gausūs šoviniai, tas triukšmas sukėlė. Jokios baimės — susirūpinimo, tik džiaugsmas ir pasitikėjimas.

Zadėtos vakarienės ir čia ne-davė. Įsakė gult.

Bet tuoj, nespėjus nė akių su-dėti, prikelė ir liepė rikiuotis po keturius. Ėmė skirstyti į trijų būrinių — tiesiai, į kairę ir į dešinę.

J. Šarauskas pateko į tą būrį, kurį pirma išvarė iš kalėjimo kiemo ir už poros kilometrų miš-ke ėmė iš visų pusių į varomus šaudyti — iš šautuvų, iš kulkos-

vaidžių. Traisė tankais, sunk-vežimiais, "Stok - gulk, stok - gulk!" O čia šūviai kryžkryž-miais.

Krito čia J. Šarauskas. Užgė-so jo plėčioji širdis, dingso jo no-ras kitiems padėti.

Tai buvo 1941.VI.26 dienos naktį, 2 km. už Červenės Smo-lesko link.

Iš v. s. prof. I. Končiaus pasakojimų

PRIE LIETUVIŠKOSIOS SKAUTYBĖS FONDO LAUZO

Spalio 19 d. gavome iš Arėjo Vitkauskio laiško, kuriuo jis atsiuntė savo 1931 m. eilėraščių "Lauzas". Arėjas Vitkauskas skaitantiems yra pažįstamas kaip rašytojas ir poetas, o skautai, žino kaip nepriklausomybės laikų "Skautų Aido" bendradarbi. Šiuo metu yra 74 m. amžiaus, savanoris kūrėjas, pirmojo Lietuvos kariuomenės laikraščio "Tėvynės Gynėjas" steigėjas. Į JAV atvyko 1933 m. ir li-gi dabar vertėsi spaudos darbu, dažnai garsindamas amerikiečių spaudoje Lietuvos vardą.

LAUZAS

Šalta naktis aplinkui
Ir pelkėse — rūkai,
Mes, arkli išsikinkę,
Susėdome minkštai...
Žolė švelni, rasota
Ir žirgū jį skani...
Čia mūsų apsiglėdę,
Nes vieta patogi.

Kaip turkas aš ant kelių
Sudrimbu ant žolės,
Farinę daug šakelių
Ir laukiamos ugnies...

Įžiebta tėvas ugnį
Ir liežuvelius jos
Naktis sutinka glėdį
Ir puola ant šviesos...

Arklys netoli kramto,
Pelėdos klausio jis...
Ko nori — nesupranta...
Patinka jam naktis...

Suablykčioja veidrose
Drebėjimai šviesos,
Ir slaptinimai juose
Lyg gimsta iš tamsos...

Traškėjimas šakelių
Ir dūmai lėti jų
Mintis patyliu kelia
Į aukštą debesų...

Kvapai drėgni atplaukia
Vis su kitu garsu.
Pelėda tebešaukia
Tuo vaikščiu balsu...

Paduoda man sėrmėgą,
Ir gulis yra jau.
O miego srovės bėga.
"Gera", aš atsakau...

Sapnuoju baltą rūką,
Ir kyla aš ant jo,
Mane lengvai, kaip pūką
Jis nuneša namo...

Žvaigždės vos neužkliuvs,
Pro debesų pulkus,
Kur būsiu aš nebuves,
Są drožiū j namus...

Ant kiemo nusileidžiu,
Nulipti negaliu,
Į baltą rūką bėdžiu
Ir žodžius išgirstu:

"Na, keltis, į vežimą
Jau laikas lipti mums,
Kol saulės pakilimo
Dar niekas nesudrums."

Gera bus mums važiuoti,
Arklys jau bėgs greičiau...
Galėsi suskaičiuoti
Žvaigždes, kaip aš skaičiau!"

Taip tėvas pagulėjęs
Aukštelininkas ramiai,
Svajoti nemėgėjas,
Man siūlo tai gražiai...

Paskui vežimas rieda
Ir lauzas mirksi vis,
Gaidys kažin kur gieda —
Jau baigiasi naktis...

Žolė po šonu dvelkia,
Užsūsta vežime...
Sapnai vėl susitelkia,
Ir lauzas tas lauke

Kaip gyvas atsistoja,
Traškėdamas švelniai.
Bet miegą nukovojo
Pirmieji spinduliai.

Kaunas, 1931 m.

Arėjas Vitkauskas

VIRS BALŲ DEBESŲ

Kelionės įspūdžiai Vakarų Europoje

KAZYS KARUZA

— Gerai, Mister. Tuomet paduodu pasą, kurį jis užregistravo knygoje ir grąžino man be jokių egzaminavimų ar tardymų, kaip anas švedas, lyg varydamas per emigracijos "skryningą", važiuojant į kitą šalį. Pagalvoju ir gaOI nesuklydau, kad jis gal buvo Amerikos de-zertyras nuo Vietnamo karo pabėgęs, taip puikiai kalbėjo angliškai.

Paėmiau raktą ir keltu keliuosi į antrą aukštą, kur radau švarų kambarį su visais patogumais. Išskankintas nuotykių, kritau į lovą ir kietai užmigau. Atbudau tik 10 val. ryto. Einu prie bufeto, apmoku už nakvynę. Paduodu "travel" \$50 čekį tarnautojui. Jis keičia ir duoda už \$1 — 3.50 kronas. Aš pabrėžiu jam, kad geležinkelio mainymo kasoje moka už \$1-4 kronas. Jis sako: — Šiandien toks kursas. Aš paimu atgal čekį ir drožiū į geležinkelio stotį, išmainau "travel" čekį ir už dolerį gau-nu 4 kronas. Grįžtu atgal, sumoku už nakvynę 68 kronas ir einu į geležinkelio stotį, ten padedu savo daiktus į ap-saugos spintelę. Ir čia norėję apsukti viešbučio tarnau-tojas 25 kronomis.

Susidariau įspūdį, kad švedai — skriaudžia pakelė-vingus užsieniečius turistus...

Stotyje einu į telefonų pasikalbėjimo salę pakalbė-ti telefonu su prof. J. Lingiu. Paimu telefonų knygą, ku-rioje randu jo adresą ir telefono numerį. Prieš išvyks-tan iš Los Angeles užsukau į "Lietuvių Dienų" redakci-ją, kur redaktorių ir leidėjo prašiau, kad duotų man p. Lingio adresą, bet priminė neturi. Prie manęs šalia varto telefonų knygą jaunas vyrukas, švedas. Parodau jam adresą, kurs sako, kad jis važiuoja ta kryptimi į priemiestį Stockholmo. Sėdame ir važiuojame kartu po žeminių traukinių, jis man nurodė išlipimo vietą. Iš-lipęs iš traukinio, einu du gerus blokus. Graži aplinkuma, kurią supa dideli medžiai. Ir čia pat randu p. p. Lingiū namus. Palipu laipteliais prie namo ir spaudžiu skam-butį prie durų. Praveria duris simpatinga, žilstelėjusi po-nia. Aš su ja pasisveikinu lietuviškai. Paklašiu ar čia gyvena p. Lingis? Ji šypsosi. Matyti supranta, ką aš klausiu, bet nemoka atsakyti lietuviškai. Ji kalba šve-diškai. Ji prašo mane į vidų. Bėga prie telefono ir skam-bina savo vyrui Juozui. Tuo metu nerado jo muziejauje, nes buvo išvykęs pietums. Tuomet ji skambina savo vie-nai kaimynei — lietuvei Meilienai ir sako švediška, kad yra atvykęs iš Amerikos Juozo pažįstamas, bet jo nėra namuose ir negali su juo susikalbėti. Tuomet p. Meilie-nė, matydama, kad "bėdoje" p. Lingienė, paprasė tele-fono ragelį man paduoti.

Ponia Meilienė linksmu, skambiu balseliu kviečia atvažiuoti pas save. Esu viena, vėliau vyras grįš iš dar-bo. Jis dirba miesto centre, Kanados emigracijos tarny-boje. Jis nuveš mus visus pas ponus Lingius. Patarė at-važiuoti su taksi, nes taip patogiau. O p. Lingis gyvena nuo mūsų visai netoli. — Išklausęs p. Meilienės kvietimą, paimu taksi, nuvažiavęs sumoku 15 kronų. Tai nedaug. Ir čia pat prasiveria gražios vilos medžių paunksnėje durys, išeina nuostabiai graži ponia. Pasisveikinu. Susi-pažįstame, pakviečia mane į vilos vidų. Paprašo atsisėsti minkštame fotelyje tuoju pasiūlo užkandžių ir stipres-nės. Bet aš sakau, kad mašytos su kokia nors sunka, o ne grynos. Ji sako: — Suprantu, kad amerikiečiai tik "haibolus" geria ir jums paruošiu. — Taip ji padarė su-muštinį ir atnešė stiklinę "haibolo".

Toliau aš jai pasakiau, kad esu kilęs nuo Vilkaviš-kio ir atvykau į Stockolmą specialiai pas p. Lingi, kuris buvo mano brolio Petro studentavimo laikų draugas, arba vienminčiai-satrininkai.

Ponia Meilienė, rodos, sakė, kad yra kilusi iš Mari-jampolės, Vosyliūtė.

Na, pasidarėme abu kaip gimines, nes kilę iš to pa-ties Lietuvos Suvalkijos kampo.

Taip pasikalbėjus, aš jai priminiau, kad praeitą naktį atvykau į Stockolmą su nuotykiu, bet dabar no-rėčiau šiek tiek susipažinti su garsiuoju miestu ir isto-rinėmis vietovėmis. Sakau poniai: — Gal jūs turite lai-ko, tai važiuotume kartu, parodytumėte man istorines vietas, karališkus rūmus, kokius muziejus, būtų tinka-mai išnaudotas vienos dienos laisvas laikas. —

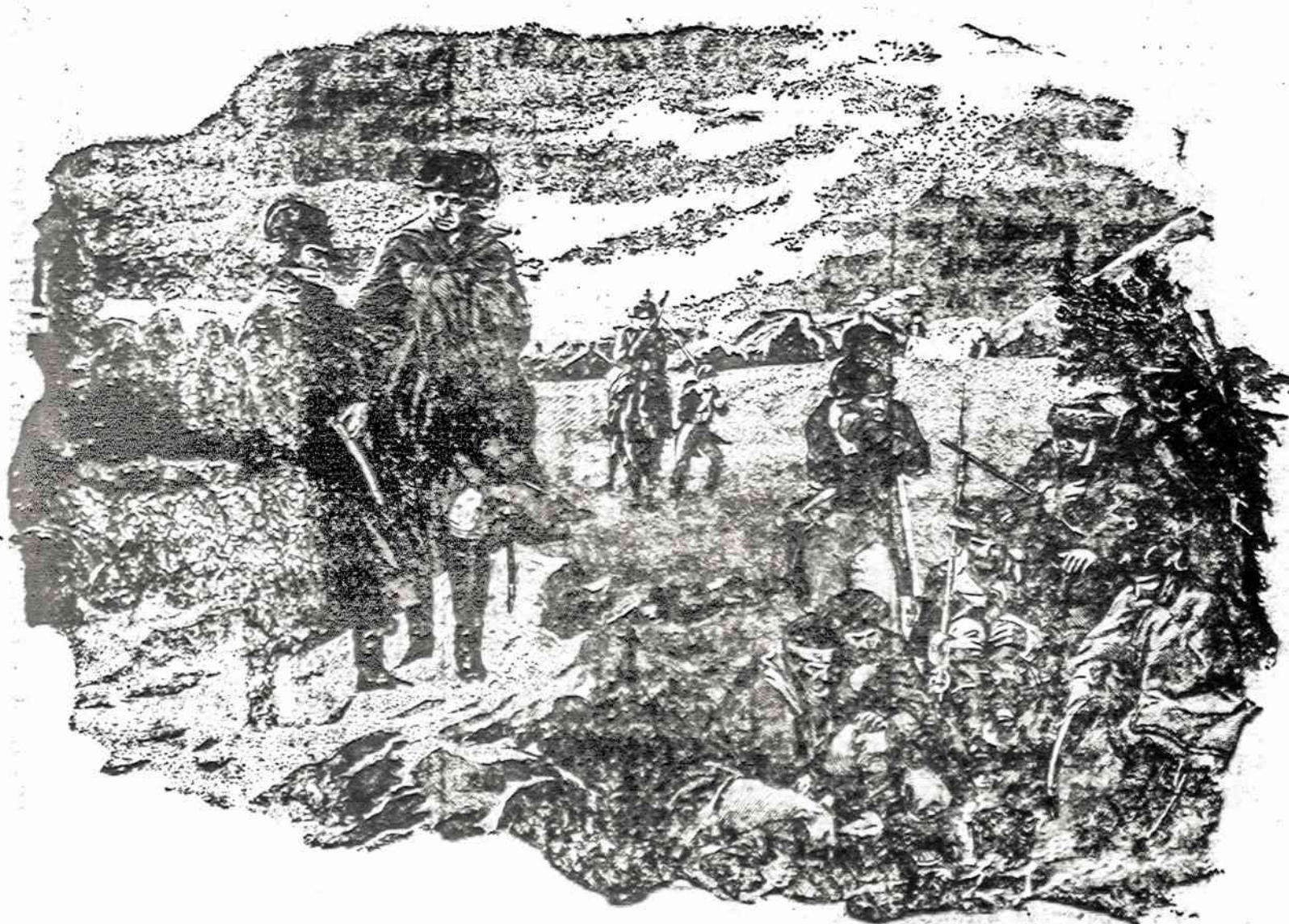
Ji sako: — Mielai, p. Karuza. Aš galiu važiuoti kar-tu su jumis. Parodysiu karališkus rūmus, senamiestį ir gal vieną antrą bažnyčią, kol mano vyras atvyks iš dar-bo 4 val. po pietų.

Ji parodo man savo vilą, kuri yra prabangiška ir iš lauko, o iš vidaus graži, nes dideli erdvūs kambariai, gražūs įrengimai, kuriuos išgali įsigyti tik turtingieji žmonės. Ji paaiškino man, jog ši vila nėra jų nuosavybė. Jie šią vilą nuomuoja, nuoma moka už ją Kanados val-džia.

(Bus daugiau)

VISI BIZNIERIAI
SKELBAITIS NAUJIEŲSE

Cold war.

It was bad enough we had to fight the British for our freedom. But on top of that, we had to fight the weather, too.

Because winter at Valley Forge meant snow, ice, and freezing temperatures. All serious enemies to a makeshift army without proper clothing, not nearly enough food and short on ammunition.

It was an army long on courage, but short on money.

And then the money came. Some \$27,000,000 from the pockets of new Americans.

That's how people took stock

Take stock in America.

200 years at the same location.

in America back then, and you know how the story turned out.

Nowadays, people are still helping America stay strong and self-sufficient. And they're helping themselves to safe, dependable savings. By taking stock in America with the Payroll Savings Plan. Buy United States Savings Bonds. They won't leave you out in the cold.

New E Bonds pay 6% interest when held to maturity of 5 years (with the first year's interest or deferred interest). Bonds can be cashed at any time. Interest is not subject to state or local income taxes, and federal tax may be deferred with accumulation.

Julius Janonis buvo poetas, 1918 m. grįžo į Lietuvą. Gyveno revoliucionierius, idealistas. Ne no Lietuvoje, vėliau Austrijoje.

¹ — NAUJENOS, CHICAGO 8, ILL. Wednesday, October 27, 1976

NAUJIENOS

Published Daily Except Sunday by The Lithuanian News-Pub. Co., Inc.
1739 So. Halsted Street, Chicago, Ill. 60606. Telephone MA 1-6100
THE LITHUANIAN DAILY NEWS

SECOND-CLASS POSTAGE PAID AT CHICAGO, ILLINOIS

Subscription Rates:	
In Chicago \$30.00 per year. \$16.00 per six months. \$8.50 per 3 months. In other USA localities \$26.00 per year. \$14.00 per six months. \$7.00 per three months. Canada \$30.00 per year; other countries \$31.00 per year.	
15 cents per copy.	
Dienraščio kainos:	
Chicagoje ir priemiesčiuose:	
metams	\$30.00
pusei metų	\$16.00
trims mėnesiams	\$8.50
viename mėnesiui	\$3.00
Kitoje JAV vietoje:	
metams	\$26.00
pusei metų	\$14.00
trims mėnesiams	\$8.00
viename mėnesiui	\$3.00
Užsienio:	
metams	\$31.00
pusei metų	\$18.00
viename mėnesiui	\$4.00
Naujienuos elna kasdien, išskyrus sekmadienius, leidžia Naujienu Bendrovė, 1739 So. Halsted St., Chicago Ill. 60606. Telef. Haymarket 1-6100. Pinigus reikia siųsti pašto Money Orderiu kartu su užsakymu.	

Aiškėja nesusipratimų priežastis

Kai Juozo Gailos ir Algimanto Gečio vadovaujamos JAV Lietuvių Bendruomenės krašto valdyba nutarė suskaldyti Lietuvių Bendruomenės Cicero apylinkę, tai daugeliui lietuvių klausimas buvo neaiškus. Chicago Gaila atvyko ne Cicero Bendruomenės apylinkės iškaustyti ir naikinti, bet su aiškiais instrukcijomis tą apylinkę suskaldyti ir vadovybės paskirti tokius žmones, kurie be jokių dvejočių vykdys iš centro ateinančius nutarimus ir pirmininko duodamus įsakymus.

buvo padaryta daug įvairių pareiškimų, susirinkimuose priimta įvairių rezoliucijų, bet klausimo esmė ne visur buvo paskelbta. Toliau matantieji pasirinko vieną Bendruomenę, užsiregistravusią ir dirbančią pagal JAV ir Illinois valstijos nuostatus. Centro valdybos įsakymų klausantieji pasirinko iki šio meto dar neregistruotąją. Draugijoms veikti nuostatai yra labai liberalūs, nestato didelių reikalavimų. Didelių lyraių krašto vyriausybė nenori varžyti nei paskirų žmonių, nei organizuotų vietinių veiklos, jeigu neina prieš pačią laisvę ir nebando trukdyti kitiems. Registravimas reikalingas, kad organizacijos galėtų laisvai, viena kitai nekludydamos veikti.

Bet iš nelaisvo krašto atvažiuojantieji nutarė pasinaudoti didelėmis laisvėmis. Jeigu niekas nėra verčiamas registruotis, tai galima ir neregistruotis. Jeigu galima tartis su Bendruomenės pareigūnais, tai, galvojo, kad galima ir nesitarti. Jeigu galima įtikinti, tai, galvojo, galima ir įsakyti. Ne vieną kartą griežtas įsakymas atstoja rimtą įtikinimą. Kuriam galui įtikinti, jeigu galima įsakinėti? Visi šie klausimai sukėlė nebaigtas diskusijas, kurios ne visiems buvo aiškios. Cicero lietuviai registruojasi, dauguma pasirinko įtikinėjimo, organizacijos ir registracijos būdus, o kiti daugumai sudaryti turėjo vežioti žmones net iš Chicagos priemiesčių. Šie visi klausimai sukėlė daug neaiškumų, daugelis nerado klausimams aiškių atsakymų. Kai kurie negalėjo apsispręsti, nes jiems nebuvo aišku, kuriais sumetimais buvo keliamos tos nebaigtos diskusijos. Jos buvo nebaigtos, nes paties svarbiausio klausimo neregistruotieji nenorėjo diskutuoti. Tai buvo bendradarbiavimas su okupantu klausimas. Labai dažnai kiti klausimai buvo keliami šiam klausimui nekelti.

Vienas kitas, besiklausydamas kelių diskusijų, nenorėjo stoti nei vieno, nei antrono pusėn. Daugelis atsisėdo ant tvoros ir laukė aiškumos. Vieni neturėjo įrodymų tvirtinimui apie bendradarbiavimą, o kiti sąmoningai slėpė savo tikslus. Jis norėjo pirma užvaldyti organizaciją, o vėliau aiškiai pasakyti, ko jie siekia. Net pats pirmininkas nedrįsėdavo pasakyti, kuriam tikslui jis nori sudaryti paklusnią organizaciją. Jis tikrai nejučiomis prasitarė, kad nepriklausoma Lietuva nieko jam, be suhkaus darbo ir vargo, nėra davusi, tai ko jau čia kitiems dėl jos taip spirts?

Jeigu prieš 20 metų nebuvo aišku, kuriems tikslams keli užsipyreliai norėjo pertvarkyti visą Amerikos lietuvių gyvenimą, tai šiandien šitas klausimas jau aiškėja. Jie norėjo pirmą eilę sudaryti vieną didelę lietuvių organizaciją, kuri apimtų visus lietuvius; jie norėjo sudaryti vieną centrą, iš kurio plauktų visi įsakymai ir instrukcijos; jie norėjo sudaryti net tokią žurnalistų sąjungą, kurioje jie galėtų nustatinti gaires, įsakančias kuria kryptimi vairuoti, kad visus lietuvius galėtų suvaryti į tvartą, sukišti į maišą ir atiduoti lietuvius naikinančiam silbinui, kad besotis kovos atsisakiusių ir nuolankių lietuvių pasigailėtų ir visų iš karto nesumaurotų. Laimė, kad ne visi mūsų tautiečiai pritarė tokiam likimui ir ryžosi kovoti. Ryžosi pasekti lietuvių, vedusius kovą už gimtinio krašto laisvę šio šimtamečio pradžioje ir kovojusius ne tik Liškiavoje, bet ir Nemuno, Nėries, Dauguvos ir Dubysos pakrantėse.

Tie patys ciceriečiai, kurie nepanoro pasiduoti pirmųjų vadų įsakymams nutilti ir ištripti paklusnioje minioje, praeitą sekmadienį nutarė šį klausimą iškelti viešumon ir visiems Amerikos lietuviams parodyti, kuriais sumetimais Bendruomenė buvo skaldoma ir kuriems tikslams buvo reikalinga visus apimanti ir vadams klusni lietuvių organizacija. Ciceriečiai pirmieji pakėlė balsą už savo teises ir prieš nepamatuotus įsakymus iš centro, ciceriečiai praeitą sekmadienį pasigamino plakatus ir nuvyko piketuoti iš Maskvos atvežtus dainininkus ir birbynininkus. Patys pasigamino plakatus, surašė lozungus ir nešėjo prieš teatrą, kuris buvo nusamdytas iš Maskvos atvežtiems vaidinimams rodyti.

Kai sovietinės politikos šalininkai, smalsuoliai ir suinteresuotieji pradėjo rinktis į miesto centre esančią salę, tai ciceriečiai atsistojo ties priešakinėmis viešbučio durimis ir pastatė pačių pieštus plakatus:

Russian purpogandists, go back to Russia! Take your singing slaves with you! Don't use Lithuanian names!

Don't use Lithuanian singers for communist Russia's propaganda! huania!"

Kada buvęs Cicero Bendruomenės pirmininkas, atvežęs grupę draugų, žengė prie priešakinio durų, jį nuste bino dabartinis šios organizacijos pirmininkas, ištiesęs plakata, patariantį propagandistams grįžti namo. Piketuotojų ir lietuviškos dainos mėgėjų pozicijos aiškios. Daugiau jau niekam nereikės tapėti ant tvoros. Tupetojams teks leistis vieno ar kito pusėn. Vieni nusileis prieš pusėn, o kiti atsiliks kartu su Amerikos lietuvių dauguma kitoje pusėje. Pastarieji nešios plakatus ir kvies kovon už gimtinio savo krašto laisvę, Ciceriečiai parodė, kodėl Bendruomenėje prasidėjo kova. Bendradarbiavimas su Maskvos agentais buvo pati svarbiausioji skilimo priežastis.

Briedis buvo Lietuvos miškų kiškių karalius. Briedžiai gyveno visoje Amerikos šiaurėje. Briedžio ragai padėdavo jam apsiginti nuo įvairių priešių ir nuo kitų briedžių. Paveikslas matome loki, didžiausią šiaurės briedžių priešių. Nuo vilkų briedžiai gali apsiginti, bet nuo lokų jiems jau sunkiau ištrūkti. Paveikslas matomas miškų ir miškų gyventojų prižiūrėtojas nori nukirpti briedžio ragus šak, bet jam nesiseka, nes briedžiai nesileidžia niekam liesti ragų.

JUOZAS TAUTVILA

FABRIKO DŪMUOSE GIMSTA ROMANAS

(Tęsinys)

Išaušo ir gražus vasaros rytas. Saulės spinduliai krito ant dar primerkto akių. Miškai skambėjo nuo paukščių dainų, o lakštingalos gražiosios giesmės skrido į dangų pagarbinti pasaulio Sutvėrėją. Tik begėdis genys vis įkyriai tarškino į ažuolą ir trukdė nelaimingų žmonių minčių tylą.

Iš tolo vis garsiau atidundėjo vokiečių sunkieji vežimai. Privaziavę prie pabėgėlių, sustoję ir jėga pradėjo traukti jaunesnius vyrus iš vežimų ir grūdų ir jų gurguoles. Moterų verkimas, dejavimas ir vaikų rikšas plačiai nuskambėjo, ir nuaidėjo Lietuvos miškų pakraščiais...

Vokiečių gurguolėse sėdėjo nuliūdę ir Viliunų. Vytautas, iš jau pirmiau pagautas ir su kitais vyrais tremiamas į Vokietiją frontui apkasų kasti. Visi vyrai buvo kareivių saugojami, o jų sankvežimiai lėkė į Rytprūsius.

Trečią naktį Nemuno kryptimi pasirodė dideli gaisrai. Patran kos kaukė, ore staigė rusų bombonešiai ir sėjo baisią ugnį ant namų ir žmonių. Rusų armijos jau buvo čia pat. Vokiečiai išsigando, paliko vežimų vilkstines ir dūmė su pagautais vyrais į prūsų kraštą. Sustoję ir visa vežimų kolona. Žmonių veidai pralinksmėjo. Iškinė arklis, o karvutes paleido į pievas pasiganyti. Moterys šoko pritivinkusias karves greitai išmėlėti. Kiti sėdėjo ant pievos ir atneštą

šiltą pieną gėrė. "Ačiū Dievui, kad mes dar likome savo Dūkijoje".

Neilgai jiems teko ant pievų ilsėtis. Tuoj pasirodė rusų motorizuoti daliniai. Visų širdis dabar suspandė ir džiaugsmas, ir liūdesys ir kartu baimė. Džiaugsmas, nes vėl galės sugrįžti į savo sodybas; liūdesys, nes grįžo rusų antroji okupacija; baimė, nes ūkiai bus atimti, o lietuvis ištremtas į šaltąjį Sibirą.

Iš vieno kariško automobilio išlipo aukšto laipsnio karininkas ir jo sargybiniai, ir rusiškai užklausė: "ar pabėgėliai, ar vokiečių evakuoti?" Niekas nesuprato rusiškai ir visi tylėjo. Tada vienas senis atsistojo ir pasakė moką rusiškai ir karininkui atsakė, kad šitie ūkininkai yra iš Rugėnų kaimų vokiečių iš tremtį ir varom į Vokietiją. Tada rusų karininkas liepė naktį čia pernaktuoti ir rytą visiems vykti į savo ūkius. Tai taręs, sėdėjo į mašiną ir visi nuvažiavo toliau.

Anksti rytą žmonės sukilo, pasikinkė arklis, pririso karvutes ir pajudėjo į savo mylimus Rugėnus, su jais grįžo ir Viliunų šeima. Jie čia rado jau komunistų sudarytą valdžią iš visokių kriminalistų, pirmiau nu-teistų už vagystes, už plėšikavimus, už žmogžudystes. Jų tarpe buvo ir Pilipas Kersys, mergos vaikas, kuris dabar yra vyriausias milicijos viršininkas. Jis jau gyveno gražiame viršaitio name. Visas Rugėnų miestelis buvo pilnas rusų kareivių. Jie

gulėjo balsei iš argo visur, ir gatvėse, ir grabėse ir sugriautų namų šiukšlynuose. Buvęs gražus Rugėnų miestelis dabar balsei atrodė: namų durys išlaužtos, langai išlaužyti, krautuvės, bankai, paštas išplėsti.

Po kelių dienų prasidėjo "liaudies priešų" gaudymas. Buvo suimtas pašto viršininkas, nes paštas ir telefonas patarnavęs naciams; suimtas teisėjas, nes jis teisė ir į kalėjimą sudino liaudies sūnus; suimti mokytojai, nes jie nemokė Stalino konstitucijos ir t. t. Kalėjimai pilni vyrų, moterų ir net vaikų. Paskelbtus vyrų mobilizaciją, gaujos milicininkų, strybų ir NKV-edistų dieną naktį juo po namus, tvartus, miškus, — ieškodami vyrų ir naujų "liaudies priešų". Baisus komunistų terorą siautė po visas Rugėnų apylinkes. Stalino saulė švietė, o nuo jos karščio nekaltas lietuvis degė ir mirė...

Sugrįžę Viliunai į savo išplėstus namus, pradėjo vėl viską iš naujo tvarkyti. Serganti žmona gulėjo lovoje, o Marta vis bėgiojo, ieškodama iš ko nors skanesnį kąsnį visiems pagaminti. Parbėgo iš lankų ir jų mylimas šuva Margis. Ir jis gaudavo iš Mortos šilto buizos. Birutėlė vėl išvyko į ligoninę suteikti medicinišką priežiūrą sužeistiesiems ir kitiems sergantiesiems. Čia gulėjo ir rusai, ir lietuviai, ir šnipai. Birutė visi ligoniai buvo lygus, nes jie buvo tik žmonės, o ne ginkluoti priešai.

Senis Viliūnas džiaugėsi galėjęs sugrįžti į savo namus, nors jie ir buvo apipiešti, bet vistiek sava gūsta jam buvo miela ir šilta. Lūdejo tik dėl savo trijų sūnų: Vytauto, Povilo ir Balio. Vytautas buvo vokiečių išvežtas, o Povilas ir Balys kaž kur miškuose slapstėsi nuo rusų mobilizacijos.

Tik vienas Kersys dabar negalėjo viliūnams ramybės. Būdamas vyriausias milicijos viršininkas, jis dažnai ateidavo ginkluotas pas Viliūnas klausinėti, kur yra jo sūnūs. Tėvas visuomet atsakydavo, kad vokiečiai juos išsivežė. Tą patį sakė ir Morta, nebijodama Kersio pistoleto, įremto į jos galvą. Bet Kersys tam netikėjo ir grąšino tėvui, Mortai ir Birutei, kada nors gerai atsilyginti.

(Bus daugiau)

Andrius Mironas

Kontraversiškas Jack Londonas

(1876—1916)

Šimto metų gimimo ir šešiasdešimties metų mirties sukaktis

(Tęsinys)

Jam pasipriešino nuosaikieji unijų daliviai vadai ir Kearney turėjo pasitraukti į rytines valstybes, nebesugrįždamas į Vakarus. Be to, jis buvo prisiėmęs kysių, tuo sugadindamas savo, kaip nepaperkamojo liaudies vado reputaciją.

Tokiose audringose dienose teko Londonui augti San Francisco lūšnynuose, o Floros pirmasis rūpestis, po sūnaus gimimo buvo rasti vyrą, kuris galėtų jį su kūdikiu išlaikyti. Tačiau jį maža tegalėjo suteikti bet kokiam vyrui. Jau 33 metų amžiaus ligų ir rūpesčių išvogto veido, smulkaus sudėjimo, žemaugė (mažiau 5 pėdų), devinti akiniai ir peruką dėl praretėjusių nuo šiltnės plaukų, o svarbiausia faktas, kad pagimdytas kūdikis buvo nelegalus, sudarė didelės kliūtis vedyboms. Spiritizmo seansuose jį atsisėdavo mažąjį vaiką norėdama suminkštinti klientų širdis ir gauti daugiau aukų.

Pagaliau jai pavyko prisipratinti našlį su jo paties bėdomis ir našliaisiais vaikais. Šis Pensilvanijoje gimęs, buvęs Unijos kariuomenės karys ir Iowa valstijos ūkininkas, vėliau policijos šerifas Erie, atvykęs ieškoti lengvesnio gyvenimo Vakaruose, buvo vardu John London. Tuo metu apie 45 m. amžiaus, ramaus

būdo, ilga barzda ir mėlynomis akimis, Londonas buvo reikalingas moters bei žmonos. Tuo laiku jis gyveno vienas, sušėpdamas našlaičyne auklėjamas abi savo dukreles.

John susitarė su Flora ir 1876 m. rugsėjo 7 d., 8 mėnesiams praslinkus po sūnaus gimimo, juodu susituokė. Ji pasirašė vedybų dokumentus kaip Flora Chaney, tuo būdu atsipalaiduodama nuo nepatikimojo "profesoriaus" pavardės. Jos sūnui buvo duotas John Griffith Londono vardas.

Londono auklė

Kiek galėdama Flora ignoravo ūnų. Tai iš dalies suprantama, nes ji neapkentė žmogaus, kurį skelbė esant sūnelio tėvui, o vaikas gi turėjo "uždėtą tėvo antspaudą". Todėl motinos vietą tuoj užėmė negrė auklė, vardu Jenny Prentiss, neseniai netekusi savo kūdikio. Ji perėmė ne tik Londono maitinimą savo pienu, bet ir jo auklėjimą. Juoda iš anglis, Mammy Jenny pamilo vaiką kaip savą ir sekiodavo jį San Francisco įlankoje visur, kur jos "baltasis vaikas" nuklysdavo. Jai padėdavo John Londono vyresnioji dukrelė Eliza, kuri tuo metu buvo 8 metų amžiaus.

Florai užsidirbant pianino pamokomis ir spiritizmo seansais, John London dirbo pradžioje kaip stalius, vėliau kaip Singer siuvamųjų mašinų pardavėjas nuo namo iki namo. Londonai priėmė gyventoją ir už nuomos pinigų pasisamdė dar tarną kinietį, kuris palengvino Floros naštą prižiūrėti butą, kuriuo ji ir iki tol mažai teisėrūpindavo.

Patėvis greitai metė pardavėjo užsiėmimą ir atidarė maisto krautuvėlę Oaklande, dėka Floros investuotų pinigų į kiniečių lėterijos bilietus, juodu prarado di-

dele dalį santaupų ir John London nutarė uždaryti krautuvę, persikeldamas į 20 akrų ūkį Alamedoje, kur 5 metų Jack London stojo į vietinę pradžios mokyklą.

Sekančiais metais jam teko pakeisti mokyklą, nes tėvai grįžo į ūkanotą pusiasalį, nusipirkę 75 akrų ūkį, ribose jie galėjo gana gerai verstis.

Skaitinių badas

Troškėtas skaitinių, mažasis Jack Londonas pergyveno šį laikotarpį kaip "knygų bado" laiką. Tuo metu jis turėjo vos kelias knygas, skaitydamas jas iš naujo po kelis kartus. Tarpe jų buvo Washington Irving knyga "Alhambra", kuri padarė jaunuoliui didelį įspūdį. Sekdamas knygos turinį, jis iš surankiotų plytelių pasistatė savąją "Alhambra" ir buvo įsitikinęs, jog pasaulį yra tiksliai du protingi vyrai — W. Irving ir jis pats...

Kartu augo ir John Londono dukterys. Vyresnioji Eliza, būdama 8 metais vyresnė, Jack Londono gyvenime vaidino žymią rolę, o jaunesnioji Ida, iš mažens įpratinta tarnauti, vėliau išgijo nuosavą skalbyklos įmonę.

Jack Londono dienos slinko vienos klasės mokykloje, netoli Colma miestelio. Mokytojas buvo girtuoklis, kurį vyresnioji berniškai apmėtydavo šiukšlėmis, jam nusigerius, o vėliau jis atsikersydavo, pirmuodamas silpnėsius išdykelius. Jaunasis Jack Londonas jau juto paslapties šešėlį dėl savo gimimo. Šešerių metų amžiaus jis nagirdo tėvų gimus ir visas jo gimimo aplinkybes. Netrukus ir bendraklasiai ėmė iš jo tyčio-tis.

Gėdos jausmas

Pirmoji jaunojo Londono pažintis su alkoholiu įvyko jam esant vos 5 metų amžiaus. Nesdamas į laukus patėviui alaus asotį, jis paragavo putojančio skysčio ir po kelių gurkšnių ėmė svyrinėti. Ariandam patėviui atidavęs asotį, jis pargauvio ir būtų buvęs arklio sutriptas, bet patėvis lauką jį pakėlė. Septynių metų berniukas būdamas, jis buvo kaimyno italų kilmės draugo įkalbėtas išgerti vyno draugiškame pobūvyje. Pakeliui namo, Londonas įkrito į duobę, bet lydinčios kaimynės mergaitės buvo ištrauktas.

Visą savo vaikystę jis juto "gėdą esant vargšu". Tačiau savo kaimynų tarpe Londonai nebuvo patys prasciausi. Apie gražesnę ir turtingesnę gyvenimą berniukas sužinojo iš knygų. Būdamas 8 metų, jis nusipirko krautuvėlę (aiškų, motinos globoje) apatinis marškinius, ir tai padarė jam nepaprastą nuosavybės pajutimo įspūdį. Tiksliai kone per isterikos priepuolį jis išsikovojo teisę dėvėti apatinius marškinus, neužsivilkdamas viršutiniųjų. Tada jis nutarė nešioti apatinius marškinus tam, "kad visas pasaulis galėtų matyti."

Šis vaikystės epizodas jam įsirežė visam amžiui ir jis suprato, kad jo kūrybos centrinė figūra turi būti jis pats. Beveik viskas, ką jis parašė, kilo iš jo paties patyrimo. Jis tarytum uždare save į permatomą akvariumą ir su džiaugsmu rodė dieną ir naktį, vargę ar laimėję, iki pat paskutinės gyvenimo valandos.

(Bus daugiau)

SKAITYKITE IR PLATINKITE DIENRAŠTĮ "NAUJIENAS"

REMKITE TUOS BIZNIERIUS,
KURIE GARSINASI
"NAUJIE NOSI"

ANTANAS VILIMAS
323 West 34 Place
Tel.: FRontier 6-1882

ATSIPRAŠYMAS. Ta pačią dieną, kaip ir praėjusią, progą noriu atsiprašyti dailininkės Aldonos Audronytės-Vriakojienės, kad Naujienose korespondencijoje apie jos paveikslų parodą per spaudos mėsines pereinau labai sudarkytą jos pavardę ir vardas.

Elena ir Grožvydas Lazauskai,
Alma ir William S. Murch

F. ZAVIST, 3715 WEST 66th STREET, CHICAGO, ILL. 60629
SV. RAŠTO TYKINETOJAI

Laidotuvių Direktoriatas

MAŽEIKI & EVANS

5345 SO. WESTERN AVE.

TRYB MODERNESKOS
NE-ORIENTED KOPLYČIOS

MARIJOS VIEA

KEpublė 7-9990 REpublė 7-9991

Telefonas: Lafayette 3-0440

2424 WEST 69th STREET REPUBLIC 7-1215

3354 So. HALSTED STREET Phone: YArds 7-1911

MAGDUTĖS MARGUMYNAI

Naudingi patarimai
ir įdomūs dalykai

◆ Anksciau sakydavo: "Kur sėdi — ten gardu, kur raudo — ten gražu". Laikai pasikeitė. Komunistams naudojant raudoną spalvą savo vėliavai, ji tapo nemėgstamiausia. Gi gydytojai įrodė, kad saldainiai yra didžiausią dantų gadintojai vaikams ir suaugusiems. Vienok kiekvienam amerikiečiui per metus tenka 18 svarų saldainių ir joms išleidžiama 18 milijonų dolerių.

◆ Kepeninė dešra išrado ne mėsininkas ar virėjas, bet vokiečių astronomas Johannes Kepler 1600 m.

◆ Šių dienų meteorologai naudoja daugelį brangių instrumentų, net ore esančius satelitus, atspėti orai. Bet jų spėjimai būna apie 50% teisingi. Seniau atspėdavo ne tik orą bet ir iš anksto numatydamo, kokio bus metų laikas. — Jei medžių lapai krenta ankstyvą rudeni, tai bobų asara bus trumpa, o žiema lengva.

— Jei vanagai skraido žemai — bus daug sniego.

— Jei debesys kaip arklio uodega, tai greitai bus šalna.

— Prieš ilgą ir šaltą žiemą voveraičių uodegos būna labiau pasipūtusios.

— Kai pušų spygliai yra nukreipti į vakarus, tai reikia laukti daug sniego.

— Šunų plaukai prieš šaltą žiemą būna tankesni. Taip pat reikia laukti šaltos žiemos, jei šuo rudenį taikstosi atsigulti prie židinio arba prie pečiaus.

— Kai žiemą sniegulės krenta link šiaurės, reikia laukti pavasarinio oro.

— Saldūs pušų spygliai žiemos metu reiškia ankstyvą pavasarį.

◆ Spanguolės sveika valgyti, nežiūrint, kad prieš keletą metų jos buvo įtartos sukeliant vėžio ligas. Atvirksčiai, jau senieji indėnai jas laikė vaistiniu augalu, net jų sunku naudavo užnuodytų žaidimų gydymui. Spanguolės mėgo ir labai gerai vertino senovės kultūriniausiajų tautų.

◆ Maisto ir Vaistų Administracija pataria laikytis taisyklės — patiekti šiltą maistą, kai

jis karštas, o šalta-kai jis atšaldytas. Norint gauti nemokamą brošiūrą "Food Safety in the Kitchen" reikia rašyti: F. DA, CR-2, A-1945, 175 W. Jackson Blvd., Chicago, IL 60604.

Daugiavertis kukurūzas

Rusija yra tiek atsilikusi, kad tik kruščiovas atkreipė dėmesį į didelės vertės augalą kukurūzą. Jis buvo žinomas jau senovės laikais. Jie kukurūzus naudojo ne tik sau maistui, bet ir aukodavo savo dievams, kad jie atliktų žemės drebinimą. Jie joms reiškė magišką jėgą.

Amerikoje tai kukurūzų magiška jėga pasirodė 1800 m., kai Michigan valstijoje dr. John Kellogg keptuvėje išsprogino kukurūzus — popped corn. Jis juos rekomendavo valgyti savo pacientams, bet labiausiai — šis dalykas patiko Amerikos jauniui.

Daktaro brailis William išrado kukurūzų paplotėlius — Corn flakes ir naudojo savo garsaus brolio dr. John Kellogg paveikslą ant to skanėsto dėželių, nors Charles Post jau prieš dešimtmetį ši produktą ne visai sėkmingai propagavo, vadindamas Elijo mana su bibliniu poveiklu ant džidelių. Vėliau jis gamino ir sekminigiau pardavinėjo Grape Nut Flakes ir reklamavo, kad jos gerai nuo apendicito, maliarijos ir dantų išbyrėjimo.

Apskritai kukurūzų produktai ir kiti javiniai yra sveika valgyti su pasirinktais priedais dėl geresnio skonio ir dėl maistingo. Svarbu žinoti vienintelę išimtį: neužsakykite jokių javinių sekmadieniais būnant Colubus, Ohio. Sekmadieniais ten yra uždrausta įstatymu valgyti javinius...

M. Miškinytė.

Ona Isbach
Los Angeles, California

Maskvos svajonės

Maskvos ponai dažnai susapnuoja, kad Rusija ekonomiškai gali viršyti JAV valstybes, bet vakariečiams pagrindinis statistikos davinys, pasidaro visiškai aišku, jog to negali įvykti artimoje ateityje ir, galbūt, niekada. Nors maskviškiai ir sapnuoja panašius sapnus, bet tikrovėje jau nebesigirdi Kruščiovo tipo grūmėjimų, kad Sovietai ekonomiškai paskandins Ameriką arba mažiausiai iki 1980 m. Rusijos piliečių pajamos nuo galvos — per capital dominuos pasaulyje.

Nežiūrint kaikiurių ekonominių laimėjimų, Sovietų bendrą gamybą 1975 m. tesiekė vos pusės JAV valstybių gamybos. Šis gamybos skirtumas, skaitant doleriais, metai iš metų vis didės, kadangi Amerikos gamybinis pajėgumas padidėja ir metus vidutiniškai 6,3%, o tuo tarpu Sovietų — 4,5%.

Sovietų piliečių gyvenimo standartas yra labai žemas ir jis beveik prilygsta 1920 metų standartui. Pavyzdžiui JAV, bendrai paėmus, vienas automobilis tenka dvieji amerikiečiai. Gi Rusijoje, vienas automobilis atitenka vienam tūkstančiui rusų. Panašus skirtumas randamas lyginant šaldymo bei TV aparatų kiekį su gyventojų skaičiumi.

Amerikoje kiekvienam asmeniui tenka gyvenamojo ploto 2 ir 1/2 karto daugiau negu Rusijoje. Rusų šeimos gyvena suspaustame apartamente, kartais net po kelias šeimas. Gi 2/3 višų amerikiečių turi savo nuosavus namus.

Svarbiausia, kad visa Sovietų gamyba turi daug broko, kurio aprašymai užpildo Sovietų laikraščių skiltes. Pavyzdžiui, komunistų partijos dienraštis Pravda atspausdino tokį iš Kaukazo darbininko laišką: "Pirkau naują šaldytuvą, bet po 5 mėnesių jis sugedo. Truko vieną mėnesį iki gavan kitą, bet ir tas po vieno vartojimo mėnesio irgi sugedo..."

Žemas ir blogas gamybos pajėgumas naikina visą Sovietų sistemą. Toks nedėkingas,

Ilgos bažnyčia Kaune

TRUMPAI

padėti, o nepakenkti.

Norėčiau surinkti daug šiltų žodžių Naujųjų administracijai, kuri rūpinasi pinigais laikraščio reikalais. Nerandu tinkamų žodžių, kuriais galėčiau išreikšti savo jausmus, nes dabar esu liūdesyje: ši mėnesio mirė mano mylimas vyras.

Esu labai patenkinta, kad metinio banketo proga pasiūlyte skaitytojams laimėjimais prisidėti prie Naujųjų leidimo. Man buvo ypatingai malonu, kai pajutau esanti didelę lietuvių šeimą.

Sveikindama visus metinio banketo proga, siūniu \$46: už bilietėlius \$10, auka \$10 ir \$26 už prenumeratą, kuri baigiasi lapkričio pradžioje.

Sekandais metais vėl lauksiu jūsų panašaus laiško. Lieku jus gerbianti.

— Kipro Bielinio paminklo statymui aukoją Pijus Venclava 200 dol., Elena Juciūtė \$20, A. Malakauskas \$10, K. Rožanskas \$15, Vladė Jankonis \$10, A. ir M. Guckel \$200. Vajaus komiteto pirmininku yra Juozas Skorubskas, išdėtininku — Mykolas Pranėvičius.

— Dr. Jonas Valaitis šiomis dienomis išvyko į Los Angeles dalyvauti patalogų suvažiavime. Jis taip pat yra prof. Stepono Kairio ir Kipro Bielinio paminklų statymo vykdomųjų komitetų pirmininku.

— Sandaros Seimas įvyks Chicagoje, lapkričio 14 d., sekmadienį, Sheraton Tower viešbutyje, 9333 So. Cicero Ave., Oak Lawn, Ill., t. y. tame pačiame viešbutyje, kur vyks ir ALTO metinis suvažiavimas. Iš Bostono į Sandaros seimą atvyks delegatai: Aleksandras Chapliakas, Vladas Bajerčius ir Bronius Bajerčius, iš Pittsburgho Gertruda ir Povilas Dargiai. Ne trūkūs ir kitos Sandaros kuopos išrinkti savo delegatus.

— J. Daunys, J. Daunienė, U. Genčiūvėnė, T. Valadkienė ir A. Vasiukevičienė sudaro Toronto Lietuvių Pensininkų Klubą valdybą.

— Dr. Henrikas Nagys iš Montrealio pakviestas skaityti paskai

neigiamas ekonominio gyvenimo reikšmės vyrauja visose ūkio šakose, bet labiausiai tai pasireiškia žemės ūkyje.

Sovietų kolchozai suima 26% visų sovietijos investicijų. Juose dirba 1/4 visos Sovietų darbo jėgos, bet kiekvienas dirbantis Sovietų žemės ūkyje asmuo tepagamina maisto 7,5 žmonėms. Tuo tarpu Amerikos žemės ūkio vienas asmuo pagamina maisto 48,5 asmenims.

— J. Daunys, J. Daunienė, U. Genčiūvėnė, T. Valadkienė ir A. Vasiukevičienė sudaro Toronto Lietuvių Pensininkų Klubą valdybą.

— Dr. Henrikas Nagys iš Montrealio pakviestas skaityti paskai

neigiamas ekonominio gyvenimo reikšmės vyrauja visose ūkio šakose, bet labiausiai tai pasireiškia žemės ūkyje.

Sovietų kolchozai suima 26% visų sovietijos investicijų. Juose dirba 1/4 visos Sovietų darbo jėgos, bet kiekvienas dirbantis Sovietų žemės ūkyje asmuo tepagamina maisto 7,5 žmonėms. Tuo tarpu Amerikos žemės ūkio vienas asmuo pagamina maisto 48,5 asmenims.

— J. Daunys, J. Daunienė, U. Genčiūvėnė, T. Valadkienė ir A. Vasiukevičienė sudaro Toronto Lietuvių Pensininkų Klubą valdybą.

— Dr. Henrikas Nagys iš Montrealio pakviestas skaityti paskai

neigiamas ekonominio gyvenimo reikšmės vyrauja visose ūkio šakose, bet labiausiai tai pasireiškia žemės ūkyje.

Sovietų kolchozai suima 26% visų sovietijos investicijų. Juose dirba 1/4 visos Sovietų darbo jėgos, bet kiekvienas dirbantis Sovietų žemės ūkyje asmuo tepagamina maisto 7,5 žmonėms. Tuo tarpu Amerikos žemės ūkio vienas asmuo pagamina maisto 48,5 asmenims.

— J. Daunys, J. Daunienė, U. Genčiūvėnė, T. Valadkienė ir A. Vasiukevičienė sudaro Toronto Lietuvių Pensininkų Klubą valdybą.

— Dr. Henrikas Nagys iš Montrealio pakviestas skaityti paskai

neigiamas ekonominio gyvenimo reikšmės vyrauja visose ūkio šakose, bet labiausiai tai pasireiškia žemės ūkyje.

Sovietų kolchozai suima 26% visų sovietijos investicijų. Juose dirba 1/4 visos Sovietų darbo jėgos, bet kiekvienas dirbantis Sovietų žemės ūkyje asmuo tepagamina maisto 7,5 žmonėms. Tuo tarpu Amerikos žemės ūkio vienas asmuo pagamina maisto 48,5 asmenims.

— J. Daunys, J. Daunienė, U. Genčiūvėnė, T. Valadkienė ir A. Vasiukevičienė sudaro Toronto Lietuvių Pensininkų Klubą valdybą.

— Dr. Henrikas Nagys iš Montrealio pakviestas skaityti paskai

neigiamas ekonominio gyvenimo reikšmės vyrauja visose ūkio šakose, bet labiausiai tai pasireiškia žemės ūkyje.

Sovietų kolchozai suima 26% visų sovietijos investicijų. Juose dirba 1/4 visos Sovietų darbo jėgos, bet kiekvienas dirbantis Sovietų žemės ūkyje asmuo tepagamina maisto 7,5 žmonėms. Tuo tarpu Amerikos žemės ūkio vienas asmuo pagamina maisto 48,5 asmenims.

— J. Daunys, J. Daunienė, U. Genčiūvėnė, T. Valadkienė ir A. Vasiukevičienė sudaro Toronto Lietuvių Pensininkų Klubą valdybą.

TRUMPAI

— Pasikalbėjimas Sunny Hills, Floridoje, reikalu, turėjęs įvykti šį ketvirtadienį, spalio 28 d., d. 7 val. vak. Minėjimą ruošia V. Putvio šaulių kuopa. Programoje dalyvaus "Volungės" dainininkės ir "Atžalyno" šokėjos.

— Vida Pleiryte teikia informaciją apie šiaurės Amerikos Lietuvių Studentų S-gos ruošiamą lietuvių — latvių konferenciją spalio 29 — 31 d. Jaunimo centre. Bus įdomių pasakaitų ir pobūvis.

— Skulptoriaus Prano Baltuonio darbų paroda bus spalio 30 — 31 d. Hamiltono Jaunimo centre.

GAVIMAS IR ISPARDAVIMAS NAUDINGŲ DALYKŲ

Amerikos Legijono Dariaus Gireno posto Moterų skyrius visuomet įvairiais būdais pataraujia visų karų veteranams ligoninėse, taip pat teikia pagalbą reikalingoms šeimoms bei pavieniams.

Yra daug šeimų bei pavienių, turinčių daug dalykų, kurie jiems nėra reikalingi bei naudingi. Prašome tuos dalykus pristatyti į Dariaus-Gireno posto namą, 4416 South Western Avenue lapkričio 3-ąją, nuo 10 val. ryto iki 7-tos val. vakaro, o lapkričio 4-tą ir 5-tą dieną bus išpardavinėjamas nuo 9 v. ryto iki 7-tos vakare. Lapkričio 5-tą nuo trešios valandos bus "Dollar a Bag" išpardavinėjimas.

Visuomenė širdingai kviečiama padėti mums šiuo labdarininko darbu, už ką mes būsimė širdingai dėkingos.

M. R. Sebastian,
Past President

Afrikos 51 "nepriklausoma" valstybė

UMTATA, Transkei. — Pietų Afrika ir juodųjų Khosa genties vadas Kaiser Matanzima antradienį, spalio 26 d., pasakė, bet genties gyvenama tėvynė Transkei nauja, nepriklausoma, 51-ja valstybės Afrikoje, atsiskyrusi nuo Pietų Afrikos baltųjų valdomos respublikos. Bet, išskiriant Pietų Afriką, jokia kita valstybė Transkei dar nepripažino.

SIUNTINIAI Į LIETUVĄ
Cosmos Parcels Express Corp.
MARQUETTE GIFT PARCELS SERVICE
2501 W. 69th St., Chicago, Ill. 60629 • Tel. WA 5-2737
3333 So. Halsted St., Chicago, Ill. 60608 • Tel. 254-3320
V. VALANTINAS

SIUNTINIAI Į LIETUVĄ
MARIA NOREIKIENE — VYTAUTAS ZUKAUSKAS
2608 West 69th St., Chicago, Ill. 60629 • Tel. WA 5-2737
Didelis pasirinkimas geros rūšies įvairių prekių.
MAISTAS IŠ EUROPOS SANDĖLIŲ.

MOVING — Apdraustas perkraustymas
Pigus ir sąžiningas patarnavimas. Naujaisi kraustymo įrankiai. Ngu metų patyrimas.
AL NAUJOKAITIS
2022 W. 69 ST., CHICAGO, ILL. 60636. Tel. WA 5-9209

HELP WANTED — MALE

Darbavimui Reikia

MACHINISTS
Experienced Bar & Planter Operator wanted. Minimum of 2 years experience. Top rates.
Hospitalization, vacations, pension & 11 paid holidays including your birthday.
Come in or call Jerry Prim — 597-7550
4101 W. 126th St. Alsip, Ill.

MECHANIC
SETUP MAN
Experienced desired.
• 9 paid Holidays,
• Vacation,
• Sick benefit insurance.
LADY LORA Co.
8360 So. Rinkhoff,
Chicago, Illinois
(600 West)
Phone 487-9191

ERDVUS mūr. 3 meg. bungalow vakarus nuo Californijos ir 62 Nauji alumi, langai, did. garažas.

1% AUKŠTO mūr. Puošnus butas savininkui ir dar geros pajamos. Arti 59 ir 1alman.

PELNINGAS investavimas — trijų apartm. med. ir biznio patalp. Zemi takai. Brighton Parke.

ERDVUS 4 miegamųjų Georgian, 1½ vonios, Centrinis šaldymas. Prie 72-tros ir Whipple. Tik imokėti \$3.750.

72-TROS ir Artesian. 2 butų mūrinis. Naujas garažas. 2 židiniai. Pilnas rūsys. \$26.500.

71-MOS ir Rockwell. 2 butų medinis. Pilnas rūsys. Garažas. \$18.000.

BUDRAITIS REALTY CO.
4243 W. 63 Street
Tel.: 767-0600.
135-TH IR ARCHER AVE.
LEMONT, ILL.
Tel. 257-5861.

VERTINGŲ NAMŲ GALERIJA
ANT HICKORY KALNO prie ąžolyno 11 m. 7 kamb. rezidencija ir 2 auto garažas. Savininkas ligonis parduoda už \$52.700.

VIENINTELIS STILINGA 6 kamb. 9 m. rausvo mūro rezidencija ir 2 auto garažas. Puikus vidaus planas. Marquette Parke. \$29.750.

MORINIS — MEDINIS pajamų namas. 2 butai. Pirkėjui tikras radinys. Marquette Parke. \$29.900.

17 M. DIDEJIS 2 aukštų mūras ir 2 auto mūro garažas. Radiant šildymas. Marquette Parke. \$38.000.

2 BUTŲ moderniai įrengtas namas už Kedzie, Tallame parke. Virš \$4.000 pajamų. Kalnuoja \$30.000.

4 BUTŲ mūras prie Maria High. Naujas gazu šildymas. Nauja elektra. 3 auto mūro garažas. \$44.900.

PLATUS LOTAS arti Sv. Kryžiaus ligoninės Pigus.

VALDIS
REAL ESTATE
2625 WEST 71 STREET
Tel. 737-7200; arba 737-8534

BUILDERS AND CONTRACTORS
Namy Statyti ir Remontas

FETTING CONSTRUCTION
7152 South Kedzie Avenue
Nauji namai ir remonto darbai atliekami su lig užsakymu.
JULIUS FETTING, savininkas
778-8163

HEATING AND AIR
CONDITIONING
DOMAS ZUKAUSKAS
4444 So. WESTERN AVE.
Chicago, Ill. 60609 Tel. VI 7-3447

DEMESIO
52-80 M. AMŽIAUS VAIRUOTOJAI
Tiktai \$74 pusmėnuo automobilio Liability apdraudimas pensininkams
Kreiptis:
A. LAURAITIS
6645 So. ASHLAND AVE.
573-8715

BEST THINGS IN LIFE
Call Frank Zapolis
3208 1/2 W. 95th St.
GA 4-8654
State Farm Life Insurance Company

A. TVERAS
LAIKRODŽIAI IR BRANGENYBES
Pardavimas ir Taisyimas
2646 WEST 69th STREET
Tel.: Republic 7-1941

M. SIMKUS
Notary Public
INCOME TAX SERVICE
4259 S. Maplewood. Tel. 254-7450
Taip pat daromi vertimai, giminių tikrinimai, pilnamo pilybės prašymai ir kitoki blankai.

Siuntiniai į Lietuvą
ir kitus kraštus
P. NEDZINKAS, 4065 Archer Ave
Chicago, Ill. 60632. Tel. YA 7-5980

SKAITYK IR KITAM PATARK
SKAITYTI "NAUJENAS"

REAL ESTATE

REAL ESTATE FOR SALE
Namai, žemė — Pardavimui

REAL ESTATE FOR SALE
Namai, žemė — Pardavimui

PASKOLOS PERKANT NAMUS, DAROMOS ILGIEMS TERMINAMS
IR ZEMAIS NUOSIMCIAIS MENESINIAIS ISSIMOKEJIMAIS

DEL VISU INFORMACIJ. KREIPKITES I

MUTUAL FEDERAL SAVINGS

PETRAS KAZANAUSKAS, Prezidentas

2212 W. Cermak Road Chicago, IL Virginie 7-7747

ERDVUS mūr. 3 meg. bungalow vakarus nuo Californijos ir 62 Nauji alumi, langai, did. garažas.

1% AUKŠTO mūr. Puošnus butas savininkui ir dar geros pajamos. Arti 59 ir 1alman.

PELNINGAS investavimas — trijų apartm. med. ir biznio patalp. Zemi takai. Brighton Parke.

ERDVUS 4 miegamųjų Georgian, 1½ vonios, Centrinis šaldymas. Prie 72-tros ir Whipple. Tik imokėti \$3.750.

72-TROS ir Artesian. 2 butų mūrinis. Naujas garažas. 2 židiniai. Pilnas rūsys. \$26.500.

71-MOS ir Rockwell. 2 butų medinis. Pilnas rūsys. Garažas. \$18.000.

BUDRAITIS REALTY CO.
4243 W. 63 Street
Tel.: 767-0600.
135-TH IR ARCHER AVE.
LEMONT, ILL.
Tel. 257-5861.

VERTINGŲ NAMŲ GALERIJA
ANT HICKORY KALNO prie ąžolyno 11 m. 7 kamb. rezidencija ir 2 auto garažas. Savininkas ligonis parduoda už \$52.700.

VIENINTELIS STILINGA 6 kamb. 9 m. rausvo mūro rezidencija ir 2 auto garažas. Puikus vidaus planas. Marquette Parke. \$29.750.

MORINIS — MEDINIS pajamų namas. 2 butai. Pirkėjui tikras radinys. Marquette Parke. \$29.900.

17 M. DIDEJIS 2 aukštų mūras ir 2 auto mūro garažas. Radiant šildymas. Marquette Parke. \$38.000.

2 BUTŲ moderniai įrengtas namas už Kedzie, Tallame parke. Virš \$4.000 pajamų. Kalnuoja \$30.000.

4 BUTŲ mūras prie Maria High. Naujas gazu šildymas. Nauja elektra. 3 auto mūro garažas. \$44.900.

PLATUS LOTAS arti Sv. Kryžiaus ligoninės Pigus.

VALDIS
REAL ESTATE
2625 WEST 71 STREET
Tel. 737-7200; arba 737-8534

BUILDERS AND CONTRACTORS
Namy Statyti ir Remontas

FETTING CONSTRUCTION
7152 South Kedzie Avenue
Nauji namai ir remonto darbai atliekami su lig užsakymu.
JULIUS FETTING, savininkas
778-8163

HEATING AND AIR
CONDITIONING
DOMAS ZUKAUSKAS
4444 So. WESTERN AVE.
Chicago, Ill. 60609 Tel. VI 7-3447

DEMESIO
52-80 M. AMŽIAUS VAIRUOTOJAI
Tiktai \$74 pusmėnuo automobilio Liability apdraudimas pensininkams
Kreiptis:
A. LAURAITIS
6645 So. ASHLAND AVE.
573-8715

BEST THINGS IN LIFE
Call Frank Zapolis
3208 1/2 W. 95th St.
GA 4-8654
State Farm Life Insurance Company

A. TVERAS
LAIKRODŽIAI IR BRANGENYBES
Pardavimas ir Taisyimas
2646 WEST 69th STREET
Tel.: Republic 7-1941

M. SIMKUS
Notary Public
INCOME TAX SERVICE
4259 S. Maplewood. Tel. 254-7450
Taip pat daromi vertimai, giminių tikrinimai, pilnamo pilybės prašymai ir kitoki blankai.

Siuntiniai į Lietuvą
ir kitus kraštus
P. NEDZINKAS, 4065 Archer Ave
Chicago, Ill. 60632. Tel. YA 7-5980

SKAITYK IR KITAM PATARK
SKAITYTI "NAUJENAS"

RANGE
FIRE IS
WILDFIRE

Siuntiniai į Lietuvą
ir kitus kraštus
P. NEDZINKAS, 4065 Archer Ave
Chicago, Ill. 60632. Tel. YA 7-5980

SKAITYK IR KITAM PATARK
SKAITYTI "NAUJENAS"